

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNIT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT

Mgr. Beata Šarlinová

Bábkové divadlo

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Beata Šarlinová

Kontakt na autora UZ: Základná škola Sama Tomášika
s materskou školou Lubeník,
skola@zslubenik.edu.sk

Názov: **Bábkové divadlo (2. časť)**

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** PaedDr. Vladimír Gažúr

ISBN 978-80-565-0963-0

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Bábkové divadlo – 2. časť

Zhotovíme si ponožkové maňušky

Čo budeme potrebovať:

- staré ponožky
- gombíky
- lepidlo
- nožnice
- niť
- ihla
- vlna

Postup:

1. Nájdeime vhodné ponožky.
2. Vložíme ruku do ponožky, stlačíme na mieste, kde by mali byť ústa.
3. Zatláčime ponožku na nami vybranom mieste a zašijeme, čím vzniknú ústa.
4. Prišijeme jazyk.
5. Prilepíme alebo prišijeme gombíky – vzniknú oči.
6. Prilepíme alebo prišijeme nos.
7. Napokon prilepíme alebo prišijeme vlasy z vlny či kožušiny.

Takto vyzerá prvá ponožková maňuška, ktorú sme na krúžku tvorivej dramatiky vyrobili.

Ďalšie námety na výrobu ponožkových maňušiek

1. Na výrobu mačičky potrebujeme dve podkolenky a dve šikovné ruky.

2. Podkolenky vyrovnáme tak, aby bola päta hore. Z jednej podkolenky odstrihneme prstovú časť tak, že ponožku odstrihneme asi 2 cm nad pätou do oblúka - to bude hlava s uškami, druhú podkolenku prestrihneme od prstov až k päte, to budú zadné nohy a päta bude zadoček. Na druhom konci prestrihneme tiež, to budú predné nohy, tie spravíme asi o 2cm kratšie ako zadné.

3. Podkolenky z rubovej strany zošijeme, na jednej strane necháme otvor, vyvrátíme a naplníme dutým vláknom. Otvor zašijeme a máme hotové telo aj s labkami.

4. Druhú podkolenku - hlavu - tiež z rubovej strany zošijeme, vyvrátíme a naplníme dutým vláknom. Hlavu si priverieme k trupu, aby sme zvolili správnu veľkosť, podviažeme ju a zvyšok ponožky odstrihneme, zahneme dovnútra a pevne zašijeme.

5. Zo zvyškov ušijeme chvostík a prišijeme ho na zadoček.

6. A už nám zostáva len podľa vlastnej fantázie vyšíť hlavu. Použiť môžeme korálky, gombíky, kúsky látok alebo fixky na látku.

P

Ponožkové strašidlá

Materiál:

- Ponožky
- Farebná vlnu
- Ihla
- Niť
- Hmota Silk Clay
- Lepiaca pištoľ

Postup:

1. Vlasy vytvoríme pomocou vlny, ktorú omotáme okolo palca a ukazováka. V strede spojíme a na bokoch odstrihneme.

2. Vlasy z vlny prišijeme na ponožku.

3. Z hmoty Silk Clay vyrobíme oči a nos a pomocou pištole prilepíme na ponožku.

4. Strašidielka sú hotové.

Dramatizácia rozprávky Popoluška

1. Prečítajte text rozprávky:

Bola raz jedna sirôtka a nemala nikoho, len neboráka otca horára, lebo jej chudinka matka zomrela. Teraz bola biedna, ale keď sa otec onedlho oženil, bola ešte biednejšia. Macocha mala tiež dcéru v tých rokoch ako naša sirota a obe boli mrchavé, zle jej robili, ako len vedeli. Sirota bola krásna ako jarná ruža, a to najmä macoche oči klalo, lebo jej dcéra bola mrzká. Od zlosti začala vymýšľať, ako by jej len ublížila.

Raz v sobotu bola veľká hostina a všetky dievčatá sa ta poberali, len macocha nechcela sirotu pustiť, že čo by ona tam robila, aby vraj len doma ostala.

- Ani sa mi nepohneš odtiaľto, ty Popoluša, veď by si mi len na hanbu bola, – hundrala macocha. – A všetko mi poriadíš a ešte čo ti dám, urobíš!

Tu vezme mericu hrachu a mericu šošovice, vysype na hromadu, zmieša a káže jej, aby to pekne čisto prebrala, kým sa vrátia, lebo inak bude zle.

Macocha s dcérou sa vyfintili, ako vedeli, a odišli. Popoluške bolo smutno, nevedela si rady s toľkou hrbou miešaniny a dala sa do plaču. Vtom ju počuli dva holúbky. Prileteli na oblok, zadobkali a spýtali sa jej:

- Čože tak plačeš, Popoluška?

- Ach, – povie ona, – macocha ma nepustila na tanec, a dala mi ešte túto miešaninu rozobrať na čisto, aby ani zrnko šošovice v hrachu nezostalo. Ja to nemôžem tak chytrou spraviť a macocha ma zbije, keď sa vráti.

- Neboj sa, dievčička, – povedia tie holúbky, – ale počuj, čo ti povieme. Donesieme ti oriešok, ty si ho otvor, nájdeš v ňom šaty, oblečieš sa do nich a choď na tanec! My ti zatiaľ všetko popreberáme. Aleže nepovedz nikomu, kto si, odkiaľ si! Keby ťa macocha alebo sestra chválili, nedaj sa im do známosti, ale utekaj domov, prv ako pôjdu ony.

Dievča sa im poďakovalo a poslúchlo. Vytiahlo z orieška šaty biele ako ľalia, oblieklo sa a bežalo. Všetci sa už veselili, tancovali, ba aj sám mladý knieža prišiel na tanec.

Ako sa ukázala Popoluška, knieža ju hneď pojal do tanca a viac z nej oka nespustil, iba s ňou sa zvrátil. Len to ho mrzelo, že nechcela povedať, kto je, odkiaľ je. Tancovali skoro do svitu, ale nad ránom sa Popoluška vykradla von a hybaj! bežala domov.

Pribehla domov a tu už všetko bolo na mieste, hrach a šošovica prebraná. Holúbky vzali len šaty v orieškovej škrupine a už odleteli, ktovie, kam sa podeli. Ledva sa im Popoluška stačila poďakovať.

Zanedlho prišla i macocha a sestra a tu sa mala Popoluška čo napočúvať o akomsi neznámom utešenom dievčati, čo sa nielen všetkým, ale aj samému kniežaťu tak zapáčilo, že s druhou ani tancovať nechcel.

Od toho tanca nemal knieža pokoja, čo len vždy o tom rozmýšľal, ako by tú neznámu našiel.

Čoskoro bola zase hostina a knieža sa len ta zberal. Macocha i jej dcéra sa ešte väčšmi vyfintili, na tanec sa brali, a keď sa naň pýtala aj Popoluška, okríkla ju macocha:

- Ved' ti ja dám, ty škrata! Doma budeš sedieť, ani sa nepohneš od pece. Za takú ohyzdu by som sa musela len hanbiť!

Potom vzala mericu prosa a mericu maku, dobre to všetko zmiešala, vysypala na stôl a povie Popoluške:

- Toto mi preberieš, kým sa vrátim, lebo ti bude beda!

Všetci odišli, len biedna sirota zostala doma plakať. Zle sa jej preberalo, nuž dala sa do plaču a zafňukala:

- Ach, mať moja, mať moja, čože si ja počnem!

Nestačila to ani vyriečiť, už sedeli na obluku holúbky.

Popoluška sa veľmi zaradovala, keď ich zase zazrela, otvorila im oblok a holúbky jej poznové doniesli orech a v ňom ešte krajšie šaty ako minule.

Naradovaná Popoluška vezme šaty, oblečie sa. Radosť bola na ňu pozrieť. Ak bola po prvý raz krásna, teraz bola ešte krajšia. Keď sa zjavila na hostine, všetci sa iba na ňu dívali a knieža z nej oka nespustil. Ani teraz mu nechcela prezradiť, kto je, odkiaľ je, a nad ránom sa mu chytré vyšmykla a hybaj! domov. Tam sa do starých šiat preobliekla, holúbkom, čo zatiaľ pekne-rúče mak od prosa popreberali, sa poďakovala, a ledva holúbky odleteli, už tu bola macocha s dcérou.

- Či si popreberala? – opytuje sa jej hneď.

- Popreberala.

Stará sa čudovala, ako to mohla tak chytré urobiť, ale nepovedala nič, len začala tú krásnu tanečnicu chváliť.

Knieža bol smutný-neveselý, že sa nemohol nič dozvedieť o tej peknej dievke. 'Ale, po treťi raz mi už veru neujde,' pomyslel si.

Na tretiu sobotu, keď bola hostina, macocha kázala Popoluške doma zastať, vzala mericu múky, mericu popola, zmiešala všetko do kopy a naručila jej to na čisto prebrať, kým sa nevráti.

‘Veď ty teraz neujdeš mojej metle,’ pomyslela si macocha a odišla. Smutná Popoluška už iba holúbky vyčakúvala, lebo vedela, že by sama múku od popola nemohla oddeliť.

A holúbky, veru, aj prišli a doniesli ešte krajšie šaty ako dosiaľ. Celá sa v nich naša Popoluška ligotala. Holúbky jej zase prikázali, aby nikomu nezradila, kto je, odkiaľ je a žeby ešte pred macochou prišla domov.

Ako prišla Popoluška na tanec, knieža sa len okolo nej mal. Ale darmo ju z očí nespustil, Popoluška sa mu nad ránom stratila a hybaj! bežala domov. Lenže knieža figliar dal pred dvere smoly vyliatť a na tú smolu sa prilepila Popoluškina črievička. Čo mala chůd’a robiť? Nechala ju tam a bežala ďalej, aby ju len macocha nezastihla. Chytro sa preobliekla, holúbkom poďakovala a už tu bola aj macocha.

- Či si všetko prebrala? – skríkla hneď odo dverí.

- Prebrala, – riekla Popoluška ticho.

Darmo sa pajedila macocha, robota bola krásne porobená. Nuž o chvíľu začne rozprávať, čo sa prihodilo tej peknej paničke, ktorá ustavične s kniežat’om tancovala.

Kto bol radšej ako knieža, keď našiel črievičku? Hneď poslal svojich najvernejších vojakov po okolitých zámkoch hľadať dievčinu, ktorá tú črievičku stratila. Keď nič nenašli, pobrali sa hľadať po dedine z domu do domu, ale nikde nenašli dievča, čo by mohlo obuť stratenú črievičku. Všade pochodili, ale darmo, až naostatok prišli aj k nášmu horárovi a spytujú sa macochy, či má dievčence.

- Mám, jednu, – odpovie táto, lebo pred chvíľou Popolušku na pôjd pod koryto schovala, aby ju vojaci nevideli.

Vojaci hneď kážu privliecť macochinu dievku, žeby si obula tú črievicu. Keď macocha videla, že je črievica maličká, odrezala chytro v kuchyni dcére kus päty, zalepila jej ju masťou zo živého striebra, obviazala a potom dcéru priviedla. Vojaci probujú a hľa! dcéra topánku horko-ťažko obula. Nevidelo sa im, že majú takú špatu zaviesť kniežat’u, ale čože mali robiť? Topánku obula a matka dievku hneď vystrojila, nuž museli ju vziať.

Popoluška zatiaľ na pôjde pod korytom žalostne plakala. Keď ju počul kohútik, zaletel do pitvora a zakikiríkal:

- Pekné dievča pod korytom a pľuhavé v črievici!

Stará ho hneď vyhánala:

- Tento kohútisko mi vždy toto kričí! Heš von, heš!

Vojaci sa divili, čo to za kohúta má, ale stará ich ošudila:

- Ach, veď to mu chlapci jazyk podrezali a naučili ho iba toto kričať.

Keď viedli macochinu dcéru do koča, kohút zase zakričal:

- Pekné dievča pod korytom a pľuhavé v črievici!

Predsa sa im to čudným zdalo, zastali a kohút zase svoje nôti:

- Pekné dievča pod korytom a pľuhavé v črievici!

Vojaci už nebrali vec na žart.

- A kdeže máte to koryto? – spýtali sa dievky. A tá vyhrkla:

- Nuž kdeže by bolo? Na povale.

Darmo tajila macocha, že koryto nemá, lebo sa jej rozštiepilo, vojaci hneď vybehli na povalu, vidia tam koryto, zdvihnú ho a nájdu pod ním uplakané dievča. Naskutku macochinmu dievčaťu topánku vyzuli a krásnej Popoluške ju obuli.

Ako tú špatu vyzuli, vidia, že pod obvázom má kus päty odrezanej a od bolesti na raty kričí.

Ale Popoluške bola črievička ako uliata.

- No, – vravia vojaci, – ty si tá, ktorú náš pán hľadá, a nie iná.

Darmo sa macocha durdila ako morka, Popolušku zaviezli do zámku a knieža hneď vystrojil svadbu a veselie.

Aj otca pojala Popoluška do zámku a tam si všetci šťastne žili a bolo im dobre.

2. Prerozprávajte stručne text rozprávky a opíšte hlavnú postavu.

3. Vysvetlite hlavné znaky rozprávky a vyhl'adajte ich v texte rozprávky Popoluška.

4. Vyfarbíte obrázky Popolušky.

5. Nácviik zdramatizovanej rozprávky s maňuškami v inej verzii.

Popoluška trochu inak

Rozprávač: Bol raz v jednej krajine krásny princ, ktorý sa volal Krasomír.

Princ: Som krásny princ.

Rozprávač: Boli tam aj škaredé sestry.

Sestry: Sme škaredé sestry.

Rozprávač: A sestra škaredých sestier – Popoluška.

Popoluška: Som Popoluška.

Sestry: Sme také šťastné, že môžeme ísť na bál.

Popoluška: Som taká nešťastná, že nemôžem ísť na bál.

Sestry: Popoluška, prines nám naše krásne šaty.

Popoluška: Oukej.

Sestry: Popoluška, dones nám naše krásne topánky.

Popoluška: Oukej.

Sestry: Sme také šťastné, že môžeme ísť na bál a tancovať s krásnym princom.

Víla: Som dobrá víla.

Rozprávač: Popoluškine sestry odišli na bál.

O niečo neskôr...

Popoluška: Som taká smutná!

Víla: Nebuď smutná! Som dobrá víla.

Popoluška: Óóó, ako si ma vystrašila.

Víla: Prečo si smutná?

Popoluška: Nemôžem ísť na bál.

Víla: Ale môžeš ísť na bál.

Popoluška: Ale ja tam nemôžem ísť!

Víla: Ale ty tam môžeš ísť!

Popoluška: Ale ja tam nemôžem ísť!

Víla: Ale ty tam môžeš ísť!

Popoluška: Oukej!

Víla: Máte krásne šaty.

Popoluška: Ó, aké sú krásne!

Víla: Máte aj krásne topánky.

Popoluška: Ó, aká som šťastná!

Víla: Môžeš ísť na bál, ale môžeš tancovať iba do polnoci!

Popoluška: Oukej.

Rozprávač: O niečo neskôr na bále.

Princ: Som krásny princ a som taký krásny.

Popoluška: Si taký krásny!

Princ: Ja viem. Idem si zatancovať.

Popoluška: Oukej.

Sestry: Tancujme!

Popoluška: Som taká šťastná!

Princ: Som taký krásny!

Víla: Som dobrá víla.

Rozprávač: Potom prišla polnoc a zvony zvonila: Bim – bam - bom!

Popoluška: Ó, už je polnoc! Musím ísť!

Princ: Oukej.

Rozprávač: Popoluška odchádza.

Popoluška: Do kelu, stratila som topánku. Musím ísť, aby som ju našla.

Princ: Vau, stratila sa topánka. Musíme ju nájsť, lebo sa chcem oženit.

Rozprávač: Nasledujúci deň...

Popoluška: Som taká smutná!

Víla: Som dobrá víla.

Princ: Som krásny princ.

Rozprávač: Potom prišiel krásny princ do domu a bol taký krásny!

Princ: Som taký krásny!

Sestry: Si taký krásny!

Princ: Som taký krásny!

Sestry: My vieme.

Princ: Priniesol som topánku. Chcete si ju vyskúšať?

Sestry: Je nám dobrá.

Princ: Nie je vám dobrá.

Sestry: Ale je nám dobrá!

Princ: Nie je vám dobrá.

Sestry: Oukej.

Rozprávač: Princ zbadá Popolušku.

Princ: Aj ty si ju chceš skúsiť?

Popoluška: Oukej.

Princ: Som taký krásny!

Popoluška: Som taká šťastná!

Princ: Som taký šťastný! Vezmem si ťa za ženu.

Popoluška: Oukej.

Sestry: Žiarlime.

Princ: Som taký krásny!

Popoluška: Som taká šťastná!

Víla: Som dobrá víla.

Všetci: MY VIEME!

